

Utvärdering av Språkambas- sadörernas distansbesöks- pilot

Utvärderingsrapport

Johanna Dietrich, Katri Laakso
Kokonat Oy

Juni 2020

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Verkställande av utvärdering.....	1
1.2	Olika sätt att genomföra distansbesök och utvärderingens begränsningar.....	2
1.3	Utvärderingsfrågor.....	2
2	Erfarenheter från distansbesöken.....	3
2.1	Förberedning till distansbesök.....	3
2.2	Mera aktivitet och deltagande krävs.....	4
2.3	Distansbesökens framtid och utvecklingsförslag.....	5
3	Slutsatser.....	7
	Bilaga 1. Intervjufrågorna till Språkambassadörerna.....	9
	Bilaga 2. Intervjufrågorna till lärarna.....	10

1 Introduktion

Språkambassadörerna™ lanserades i april 2019 med målet att inspirera ungdomar att lära sig svenska. Under besöken delar Språkambassadörerna med sig deras egna erfarenheter av att ha lärt sig svenska och språkets medförda nyttor. Hittills har Språkambassadörerna besökt nästan 500 svenska lektioner i över 180 skolor. COVID-19-epidemin har haft en signifikant påverkan på verksamheten och som svar på detta började Språkambassadörerna testa på utförandet av interaktiva distansbesök i april 2020.

Under våren 2020 ordnades det över 20 distansbesök. I piloten deltog sju Språkambassadörer och nio skolor. Skolorna bestod av två lågstadier, fyra högstadier, två gymnasier och ett universitet.

Konceptet med distansbesök väckte intresse och Språkambassadörerna vill erbjuda distansbesöksmöjligheter i normala förhållanden också i fortsättningen. I piloten hade Språkambassadörerna och lärarna fria händer att planera innehållet för distansbesöken p.g.a. att inget koncept varit färdigställt från förut. Språkambassadörerna vill fortsätta utveckla distansbesök utgående från de lärdomar man fått från piloten så att besöken blir så effektiva som möjligt. Därför utfördes denna utvärdering genast på våren 2020. I denna utvärderingsrapport sammanfattas utvärderingshelheten och dess centrala resultat. På basen av resultaten dras slutsatser om distansbesökspilotens funktionalitet i utvecklandet av konceptet i enlighet med utvärderingsuppdraget.

1.1 Verkställande av utvärdering

Kokonat Oy genomförde utvärderingen under våren 2020 som en kvalitativ utvärdering vars huvudmål var att framställa objektiv information som stöd för utvecklandet av distansbesök. I utvärdering koncentrerade man sig på bedömandet av distansbesökens funktionalitet samt identifieringen av möjliga utvecklingsmöjligheter. Dessutom utreddes det vad för slags funktionella skillnader mellan fysiska besök och distansbesök det fanns utgående från Språkambassadörernas och lärarnas synvinklar.

Information samlades i form av semistrukturerade temaintervjuer, var kontaktpersonen från Språkambassadörerna gav en lista av personer som skulle intervjuas till Kokonat Oy. Intervjuerna utfördes som individuella telefonintervjuer mellan 18.5.-2.6.2020. Kokonat Oy intervjuade totalt 16 personer. Intervjufrågorna skraddarsyddes skilt till Språkambassadörerna och lärare så att en så mångsidig bild av distansbesöken kunde formos. Frågorna skickades på förhand till de som intervjuades så att personerna fick bekanta sig med frågorna före intervjun. (Bilaga 1 och 2).

1.2 Olika sätt att genomföra distansbesök och utvärderingens begränsningar

Av de åtta distansbesöken som tillhörde utvärderingen utgjordes sex av dem på samma sätt. En Språkambassadör, elever och en lärare samlades till en gemensam träff där man använde sig av en distansapplikation. De två andra besöken ordnades antingen i form av ett brev och en video som skickades till klassen, eller genom ett s.k. privat distansbesök där frivilliga elever kunde diskutera med en Språkambassadör via en distansapplikation över ett tema som de valt. Dessa två besök gjordes med andra ord enligt ett annat koncept vilket medförde att inte alla av de planerade frågorna kunde utvärderas.

Utvärderingens begränsningar ligger i generaliseringen av dessa resultat. När man granskar en distansbesökspilots effektivitet och hur den fungerar ska man ta i beaktande eventuella skolspecifika skillnader men också skillnader i lärarens och elevernas tekniska färdigheter. I detta sammanhang finns det punkter som kanske inte har framkommit i denna bedömning på grund av det begränsade antalet besök som gjordes under distansbesökspiloten.

1.3 Utvärderingsfrågor

I utvärdering fokuserade vi på att svara på följande frågor:

Huvudutvärderingsfråga:

- Hur effektiva upplevs Språkambassadörernas besök vara och hur skulle distansbesök kunna utvecklas?

Stödande utvärderingsfrågor:

- Med vilka åtgärder kunde man utveckla distansbesöksprocessen till att bli mera fungerande?
- Kunde distansbesök vara en giltig besöksform även i framtiden när man återgår till normalt skolarbete?

2 Erfarenheter från distansbesöken

Distansbesökspiloten upplevdes som **ett positivt initiativ** både av Språkambassadörerna och lärarna. Lärarna gav beröm för den snabba reaktionen i det förändrade läget och största delen av dem tyckte att **Språkambassadörens besök uppfyllde alla deras förväntningar.**

2.1 Förberedning till distansbesök

Förhandsförberedelser mellan läraren och Språkambassadören spelade i många fall en väsentlig del av ett lyckat besök. Betydelsen av förberedelserna betonades i många intervjuer eftersom t.ex. interaktionen med eleverna var mera begränsad jämfört med fysiska besök. En stor del av Språkambassadörer tyckte att förberedelserna var lätta att genomföra, eftersom de kunde utnyttja erfarenheter från sina tidigare besök när de förberedde sig för distansbesök.

Lärarna och Språkambassadörerna upplevde förberedelserna till distansbesöken på olika sätt. **En del lärare tyckte att det var jobbigare att förbereda sig för distansbesök** än ett vanligt fysiskt besök. Detta berodde exempelvis på att tekniken för ett distansbesök måste testas i förväg. De flesta av språkambassadörerna upplevde däremot att förberedelsen för distansbesöken var enklare och **anpassandet av besöket enligt deras egna scheman var mycket flexiblare** tack vare att de inte behövde resa.

Trots att förberedelserna för distansbesöken ansågs vara mer mödosamma bland lärarna tyckte de ändå att det tydligt var värt ansträngningen, eftersom de största överraskningarna kunde undvikas tack vare goda förberedelser. Tekniken visade sig vara en utmaning under flera distansbesök, men små tekniska svårigheter påverkade inte distansbesökens framgång. **Gällande tekniken ansågs dock på förhand givna instruktioner** för besökets uppbyggnad och användning av den fördefinierade plattformen som välkomnande.

2.2 Mera aktivitet och deltagande krävs

Frågan kring **elevers involvering och aktivering under distansbesöket** väckte mest diskussion bland både lärare och Språkambassadörer. Från lärarnas synvinkel spelar aktivering en viktig del i undervisningen och gör distansbesök mera lektionsliknande. Språkambassadörerna betonade vikten av planering för att underlätta deltagande och interaktion skulle ske så smidigt som möjligt. I många fall förvarrades utmaningen angående interaktion ytterligare av att eleverna inte lämnade på kameran under distansbesök, vilket resulterade i en mindre effektiv kommunikation mellan eleverna och Språkambassadören då elevers reaktioner inte framfördes lika väl.

En överraskande observation från distansbesöken var att nästan hälften av de intervjuade lyfte fram aktiv interaktion under distansbesöket. Vissa intervjuade nämnde att eleverna aktivt deltog i diskussionen, antingen via chatten eller genom distansförmedling genom att utnyttja på förväg förberedda frågor. Å andra sidan saknades engagemangsnivån och det krävdes mer ur aktiveringen, men t.ex. frågesporter upplevdes som ett fungerande sätt att engagera alla elever på samma

Idéer för att aktivera elever:

- Frågor i förväg skrivna av språkambassadören och/eller elever före besöket
- ett brev eller introduktionsvideo som i förväg skickats av Språkambassadören till eleverna
- frågesporter och enkäter
- Teams applikationer och "fiilikort"
- lyssna på musik eller podcasts
- användning av färgglada element
- tydliga instruktioner för deltagandet i distansbesöket (vad man får och inte får göra)

gång. För att utveckla aktiveringen föreslogs det att **instruktioner skulle ges angående användandet av olika strategier, med vilka eleverna skulle kunna engageras under distansbesökets gång.**

En annan utmaning med deltagande inkluderade en diskussion om **hänsynstagande till målgruppen och elevernas ålder**, eftersom det vore bra att bygga upp temat som ska behandlas samt bygga upp besöksstrukturen av besöket kring åldersgruppens språkfärdigheter och intressen. Trots detta uppskattade lärarna språkambassadörernas frihet att utforma och anpassa besök till personliga, unika möten.

2.3 Distansbesökens framtid och utvecklingsförslag

Både lärare och språkambassadörer **är intresserade av att ordna distansbesök i fortsättningen.** Dock lyfts också fördelarna med de fysiska besöken fram i utvärderingens resultat, speciellt i formen av hur okomplicerade interaktionerna är. Att fortsätta ordna fysiska besök vid sidan om distansbesöken är viktigt för både lärare och Språkambassadörer.

De centralaste fördelarna med distansbesök **är tidsbesparing för Språkambassadörerna** samt de möjligheter besöken skapar för att **enkelt besöka fysiskt avlägsna platser.** Möjligheten att **utöka verksamheten** och **genomföra flera besök än vanligt** framhövdes också som en positiv fördel med distansbesök. Ett besök utfört på distans tar mindre tid att genomföra för Språkambassadören, och det skulle vara möjligt att få t.ex. potentiella Språkambassadörer eller offentliga personer som bor i andra nordiska länder att utföra besök.

Jämfört med distansbesök är fysiska besök enligt språkambassadörerna mer givande gällande bättre kontakt och aktivering. De fysiska besöken möjliggör ett besök hos skolan och medför dessutom möjligheten att under besökets lopp lära känna skolmiljön. Dessa var saker som vissa Språkambassadörer saknade med distansbesök.

Lärarna sade att det vore **fullt möjligt att ordna distansbesök även under normala förhållanden medan eleverna är i klass**. Dock varierar då de genomförda metoderna och detta kan innebära specialarrangemang och anskaffande av speciell utrustning. Om distansbesöket äger rum när klassen är närvarande i skolan bör man noggrant tänka på genomförandet av själva aktiveringen och möjligheterna till interaktion mellan språkambassadören och eleverna. Om eleverna inte deltar via deras egna datorer så kan t.ex. chattfunktionen inte användas.

Utnyttjandet av distansbesök inom andra språk i framtiden intresserade lärarna. Också frågan angående om distansbesök skulle erbjudas i sällsyntare språk dykte upp. En del lärare sade att det i framtiden skulle kunna vara intressant att lära känna ambassadören och hans profil bättre genom t.ex. Språkambassadörernas hemsida. Därutöver identifierades konkretin och chansen till nya språkupplevelser som framtida utvecklingsmöjligheter.

De intervjuade ansåg rent generellt att distansbesök var ett bra alternativ vid sidan av fysiska besök eftersom nya möjligheter öppnas. I framtiden skulle också **någon slags kombination av fysiska besök och distansbesök** kunna vara ett fungerande alternativ. Tankar som uppkom i intervjuerna kring denna kombination av fysiska besök och distansbesök är följande:

- lyssnarna förses med **förinspelat videomaterial** som används som diskussionsunderlag under besöket
- före det fysiska besöket besöker språkambassadören klassen **på distans och presenterar sig själv** för eleverna

3 Slutsatser

Utvärderingen visade entydigt att **distansbesök mottogs positivt av både lärare och språkambassadörer**. Man har varit nöjd med distansbesöken och deras användning i kombination med fysiska besök vore värt att implementera i framtiden.

Ett distansbesökskoncept var en Språkambassadör, eleverna och läraren samlas till ett gemensamt möte var de utnyttjar en applikation för distansbesök är ett fungerande alternativ gentemot fysiska besök, eftersom:

- ✓ distansbesök **möjliggör** besökande till fysiskt avlägsna platser
- ✓ distansbesöken **underlättar schemaläggande** eftersom inget resande krävs
- ✓ med hjälp av distansbesök kan **verksamheten utvidgas** och **flera besök utföras**

Åtgärder för utvecklandet av Språkambassadörers distansbesök:

1 För att stödja förberedelserna för distansbesöket måste **tydliga riktlinjer** framställas beträffande besökets gång samt hur aktivering och deltagande av olika åldrars målgrupper uppnås. Det rekommenderas att läraren och Språkambassadören träffas på distans innan själva distansbesöket för att säkerställa att besöket sker på bästa möjliga vis.

2 För ett tydligt och högkvalitativt möte med klassen är det bäst att **det används samma distansbesöksapplikation och tekniska lösningar för alla distansbesök**. Detta underlättar både språkambassadörens och lärarens arbete och försnabbar förberedelser.

3 **Att förtydliga rollerna som läraren och språkambassadören har vid distansbesök** förbättrar besökets växelverkan. När fysisk närvaro saknas betonas dessutom lärarens roll i att aktivera klassen ytterligare.

Om finansieringsmodellen för besök av språkambassadörerna ändras i framtiden så att besöken blir avgiftsbelagda, så kommer det att finnas en prisskillnad

mellan distansbesök och fysiska besök. På basen av det erhållna materialet framgår det tydligt att **de fysiska besöken anses vara mera värdefulla**. Distansbesök anses vara ett bra alternativ gentemot fysiska besök då det inte är möjligt eller förnuftigt att ordna ett fysiskt besök. Distansbesökens billigare pris möjliggörs av de billigare kostnaderna att utföra besöket. Detta eftersom utförandet av ett distansbesök inte kräver resande, så alla resekostnader plus dagtraktamente elimineras och mindre tid spenderas på själva besöket. Att fastställa priset per besök kräver dock en mer omfattande studie baserat på åsikter från Språkambassadörernas breda kundspektrum samt språkambassadörernas egna mål för finansieringsmodellen.

Bilaga 1. Intervjufrågorna till Språkambassadörerna

Språkambassadörernas utvärdering av distansbesöken

Målet med Språkambassadörernas utvärdering av distansbesöken är att granska pilotens funktionalitet och identifiera potentiella utvecklingsbehov. Dessutom bedöms skillnader mellan fysiska besök och distansbesök. Som en del av utvärderingen kommer de lärare och Språkambassadörer som deltagit i distanspiloten att intervjuas.

Intervjufrågor

1. Vad tyckte du om förberedandet inför distansbesöken och ordnandet av det?
2. Vilka skillnader mellan ordnandet av fysiska besök och besök på distans finns det ur en Språkambassadörs synvinkel?

Distansbesökskonceptets funktionalitet och utveckling

3. Stötte du på något överraskande (utmaning eller positiv överraskning) antingen när du förberedde dig inför distansbesöket eller under besökets gång?
 - Till vad och varför? Hur löste du situationen?
4. Vad borde man i framtiden ta i beaktande angående ordnandet av besöken?
5. Hur tyckte du att ditt egna distansbesök gick?
6. Skulle du vilja göra distansbesök i framtiden?
 - Varför/varför inte?
7. Hur skulle distansbesöken kunna utnyttja Språkambassadörernas verksamhet i framtiden?

Bilaga 2. Intervjufrågorna till lärarna

Språkambassadörernas utvärdering av distansbesöken

Målet med Språkambassadörernas utvärdering av distansbesöken är att granska pilotens funktionalitet och identifiera potentiella utvecklingsbehov. Dessutom bedöms skillnader mellan fysiska besök och distansbesök. Som en del av utvärderingen kommer de lärare och Språkambassadörer som deltagit i distanspiloten att intervjuas.

Intervjufrågorna

1. Vad tyckte du om Språkambassadörens distansbesök?
2. Vilka skillnader mellan ordnandet av fysiska besök och besök på distans finns det ur en lärares synvinkel?

Distansbesökskonceptets funktionalitet och utveckling

3. Levde Språkambassadörens distansbesök upp till dina förväntningar?
 - Varför/varför inte?
4. Stötte du på något överraskande under besökets gång (utmaning eller positiv överraskning)?
5. Finns det behov av utveckling för distansbesök? Om ja, vad?
6. Vad har eleverna ur din synvinkel tyckt om Språkambassadörernas distansbesök?
7. Anser du att du skulle kunna utnyttja både fysiska besök och besök på distans i framtiden?
 - Hur och varför/varför inte
8. Har din skola tillgång till faciliteter och teknik för att genomföra distansbesök med närvaro av en klass, alltså att alla elever fysiskt befinner sig i klassen?
9. Hur skulle Språkambassadörerna kunna utnyttja distansbesökskonceptet i framtiden?

Ytterligare information:

Kokonat Oy

tel. 050 411 5244

www.kokonat.fi

KOKONAT